

Adéu al mite

El passat 6 de maig, als 94 anys d'edat, ens va deixar Josep Maria Torras Homet. El seu llegat perdurará per sempre en els llibres de muntanya del nostre país

Josep M. Torras rapelant el Paller de les Fogueroses (S.L. Munt) l'any 2013, a l'edat de 87 anys. Autor: Albert Masó Garcia

Temps difícils

Acabem d'encetar l'anomenada -Fase 1- indicadora de que la pandèmia produïda pel coronavirus COVID-19 ha entrat en fase de control i això ens permet començar a fer algunes activitats que en el decurs de més de dos mesos que ha durat l'estricta confinament, havien estat suspeses.

Fins avui, més de 28.000 persones han mort a tot l'estat espanyol i més de 6.000 sols a Catalunya pels efectes d'aquesta malaltia. Aquestes dades mostren un trist escenari que ens ensenya fins a quin punt no estem prou preparats per afrontar aquestes adversitats.

Des del Centre Excursionista, volem expressar el nostre més sentit condol a totes les persones que han perdut algun familiar o amic estimat.

En aquests darrers dies de confinament, hem rebut la trista notícia de la mort de dues persones molt significatives pel nostre centre excursionista. D'una banda, en Joaquim Casajoana Homet, de 89 anys d'edat, que fou un dels quatre socis fundadors de l'antiga SEAC (actual Centre Excursionista de Castellar) i per altra costat, el decés de Josep Maria Torras Homet, de 94 anys d'edat, referent indiscutible en el món de l'escalada, alpinisme, excursionisme, espeleologia i altres disciplines esportives.

Ja que aquest dilatat parèntesi de reclusió ha impedit acomiadar-nos com cal d'aquests amics, pretenem que aquest butlletí esdevingui un merescut homenatge per a aquestes singulars persones.

Recopilem doncs en les properes pàgines les fotografies, articles i escrits de comiat que ens han fet arribat.

Un abril plujós ens ha regalat una intensa verdor, plena de vida, on l'aigua brolla per escletxes, seques des de feia molts anys. Una imatge que contrasta amb una realitat pandèmica.

La entrada a la -Fase 1- ens permet tornar a sortir a la muntanya, més o menys, com ho fèiem abans. Gaudim doncs de la natura amb respecte i admiració i fem-nos mereixedors d'aquest inigualable tresor.

Rafael Serra

Nota

Durant l'estat d'alarma, el local del Centre Excursionista roman tancat. Malgrat això, el funcionament administratiu del CEC segueix en plena i normal activitat. En cas de necessitar alguna gestió cal adreçar-se per correu electrònic cecastellar@gmail.com

JOAQUIM CASAJUANA HOMET, L'ÚLTIM POUATER

Fa poc, uns quants mesos enrere, que l'excursionisme castellarenc s'acomiadava per última vegada del company, Ramon Serra Fàbregas, un dels quatre llegendaris fundadors, que en el llunyà 15 de novembre del 1953 varen engegar la nostra entitat en el si de l'aleshores recent reviscolat Ateneu Castellerenc.

Avui novament hem de comunicar-vos altre cop una desagradable notícia. Ens ha deixat per sempre el darrer dels nostres socis fundadors: En Joaquim Casajoana Homet, el Quim com l'anomenàvem amistosament.

Era un bon excursionista, vocacional i autodidacta, cridat de noi per l'estimació i la dèria de la natura. Li agradava sortir i recórrer els entorns bonics i famosos de la nostra vila, sentint-se atret aviat per les diverses muntanyes que ens envolten, Puig de la Creu, El Farell, St. Sadurní de Gallifa i evidentment St Llorenç del Munt. De tots aquests indrets arribà a ser-ne un gran coneixedor.

També fou tota la vida un notable i destacat boltaire castellarenc. Bon coneixedor de totes les espècies dels apreciats fongs i dels boscos del nostre terme i dels pobles veïns.

Junt amb el seu íntim amic Ramon Serra, vàrem poder veure, cada temporada, uns grans recollctors en acció.

No és estrany, doncs, que amb aquesta vocació i afeció, justament en començar la seva joventut, fossin cridats els dos amics per Simeò Caba i l'Enric Comelles perquè s'incorporessin a la creació de la SEAC, iniciant d'aquesta manera el seu contacte amb l'excursionisme català organitzat.

D'aquells primerencs passos inicials pot desta-

car també, les seva escalada a la Castellassa de Can Torras, de la mà de l'Enric Comelles, veritable motor impulsor amb incansable entusiasme dels primers anys de la SEAC.

Recordo també d'aleshores (penso que seria l'estiu del 1954) que en Quim i en Ramón, junt amb Simeó i la Sra. Remei, per les vacances van fer una sortida llarga a la vall d'Ordesa, en aquells temps poc visitada.

Amb base al poble de Torla, resseguien diversos itineraris que l'any següent en el cicle de conferències, farien una divulgació de l'excursió amb les fotografies, explicacions i un gran mapa dibuixat pel «pare Caba» que despertaren moltes il·lusions i ganes entre el jovent castellarenc, que com jo mateix, tinguérem la sort d'ésser iniciats a l'excursionisme per aquells veritables pioners a nivell de Castellar. Més endavant (fet natural a la vida) el Quim es posa a festejar i es casa, creant una nova vida familiar i dedicant-se a ella, poc a poc va anar minvant l'activitat excursionista més important. Era una gran persona que s'integrava amb dedicació al que feia amb una bona disposició, voluntat i esforç.

Per acabar sols un fet, potser no rellevant però si interessant històricament. El Quim, si no recordo malament, acompanyant al seu pare, el Narcís Casajoana, «Cisset», devia ésser l'últim pouater que a Castellar varen obrir els darrers pous artesans per a tenir aigua a les cases, el seu pare «Cisset» d'oficial, i ell d'aprenent.

Ara, finalment, des d'aquesta eina de comunicació del cos social dels excursionistes castellarencs, expressem el nostre més sentit condol a la dona, fills, néts i familiars per la pèrdua d'un bon amic. Adéu Quim, sempre et recordarem.

Albert Antonell Ribatallada

Escalada a la Castellassa de Can Torras a l'any 1954. A les fotografies Ramon Serra, Enric Comellas i Joaquim Casajoana

General

JOSEP MARIA TORRAS HOMET, ADÉU AL MITE

Malauradament, aquest butlletí avui es presenta amb un marcat deix trist i luctuós. I és que en pocs dies hem perdut dues persones prou conegudes i molt significatives per a l'excursionisme de Castellar.

Diversos companys han fet les seves aportacions posant de relleu el tarannà i les vivències compartides amb aquestes persones, tant estimades i respectades per tots nosaltres, que per desgràcia avui ja han entrat a formar part de la petita història del Centre.

En el cas del Josep Maria Torras, els amics Martí Llobet i l'Albert i l'Òscar Masó, posen al nostre abast la faceta que els havia reunit, infinitat de vegades, amb En Torras: la pràctica de l'escalada. També, des de Sabadell, el company castellarenc Víctor Valls ens ofereix la seva particular perspectiva del record, encara ben viu, que en serva. Emperò, per fortuna, el testimoni que En

2015.05.17 -Grup Anar-hi Anant. Entorn de Granera

Josep Maria deixa al seu darrere va molt més enllà. L'espeleologia, les llargues i dures curses i caminades de resistència per muntanya, la increïble col·lecció d'ascensions als diversos cims de la geografia catalana i espanyola i un dilatat etcètera en són d'altres de prou remarcables i carismàtiques.

Ens coneixíem personalment des de fa un grapat d'anys i, amb mútues bromades incloses, havíem mantingut un tracte afable i cordial. Moltes vegades m'atrevia a molestar-lo perquè, conscient de l'amistat que ens unia i de la seva palesa benvolença, era la meua gran referència quan havia d'escriure o consultar quelcom. Ha estat el meu millor assessor des del punt de vista lingüístic i, òbviament, excursionista. Per això, de tant en tant, únicament per a fer petar la xerradeta o

2019.04.23 - Plaça Major de Castellar

1983.03.20 - Congost de Montrebei

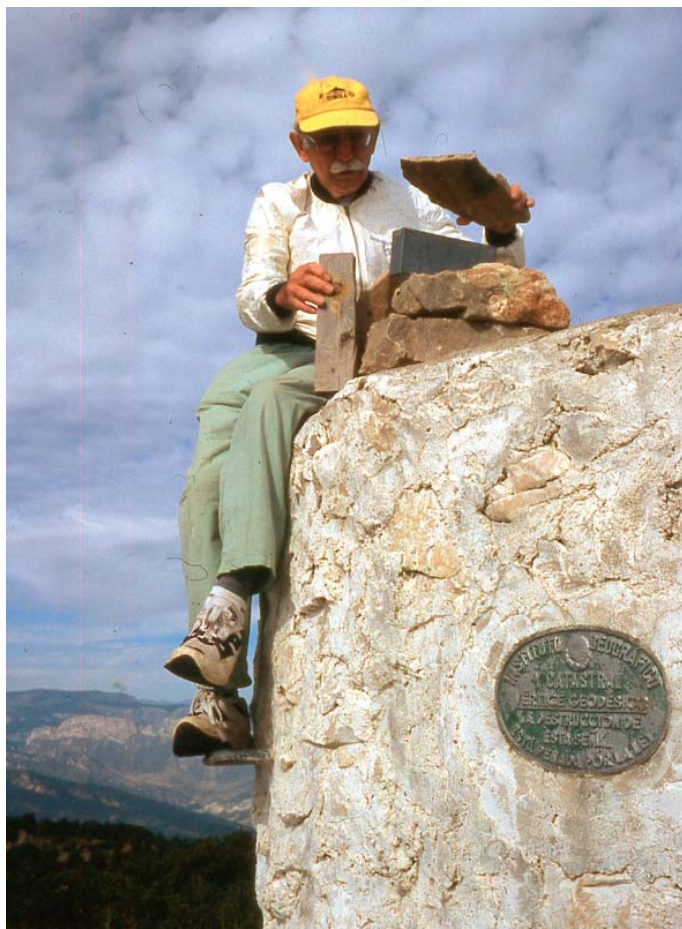

1994.02.27 - Ruïnes ermita de Sant Honorat (Alt Urgell)
1.060 m.

per a plantejar una consulta puntual o lliurar-li una pila de fulls sortits de l'ordinador per a que, sense pressa, hi fes una acurada revisió, el visitava a la seva acollidora llar de cal Codina (l'històric i antiquíssim mas Mir castellarenc) i, gairebé sempre, em tornava la visita a la botiga. Sens dubte, era una persona oberta i accessible. En poques paraules; un gran home de muntanya i un excel·lent amic.

1994.02.27 - Sant Salvador del Corb Josep Maria Torras i Josep Sors

1997.10.26 - Tossal del Coscollet Alt Urgell 1.610 m.

En el decurs del temps havíem compartit nombroses sortides. Les nostres passes ens havien permès acostar-nos a Montserrat, Sant Llorenç del Munt, Els Encantats, Puigpedrós de Lanós, Coscollet, Cogulló d'Estela, el Turp d'Oliana, Salga Aguda, Sant Honorat., i sempre i a tothora, gaudint i intentant aprendre del seu ampli coneixement i experiència per a moure's per la natura.

2019.01.01 - Primera ascensió de l'any al puig de la Creu

1997.10.26 - Tossal del Coscollet Alt Urgell 1.610 m. Pere Cardona, Josep M. Torras i Tomàs Mañosa

Per a mi, sols un simple aspirant a excursionista, aquelles memorables caminades es convertiren en tot un luxe i un autèntic privilegi.

Recordo perfectament la seva presència i col·laboració en el moment d'intentar consolidar el petit pessebre que cada any s'aferma a les parets de l'ermita de Sant Marc de Brocà en memòria del Koldo Basterretxea i dels companys ex-

1997.10.26 - Tossal del Coscollet Alt Urgell Grup al complet

1999.08.30 - Cim d'Aneto 3.404 m.

cursionistes que ja no tenim entre nosaltres. El seu suport incondicional per a desbrossar i senyalitzar l'aleshores precari sender que enllaçava el cim de Sant Marc amb el pla del Castell fou molt important. Igualment, en apropar-se les festes nadalenques, era fàcil veure'l al peu de la Castellassa de can Torras participant a la tradicional celebració de la portada del pessebre i, pos-

1999.12 - 34è Pessebre Castellassa - Lliurament del pessebre al Josep M. Torras

2007.03.11 - Mirador de Sta. Magdalena (Montserrat)

teriorment, a l'escalada al monòlit rocós de la serralada de Sant Llorenç del Munt.

És cert que En Torras, per mèrits propis, el pas del temps l'havia convertit en una autèntica llegenda per a la gent de motxilla de Castellar. I és que ningú com ell podia oferir una trajectòria muntanyenca tant llarga i brillant. Anys enrere, amb motiu de la inauguració del renovat boulder bastit al local del Centre, va rebre una petita recompensa al veure com el seu nom lluïa, destacat, en el rètol situada a la porta d'accés a la instal·lació i, alhora, se li atorgava el títol de president d'honor del Grup d'alta muntanya i escalada de l'entitat. Un reconeixement, potser senzill i íntim, que va voler compartir amb qui havia estat sempre el seu entranyable company de cordada, el també llegendari Joan Nubiola, present a l'acte i que va rebre i agraií, molt emocionat, el lliurament d'una litografia del Morral del Drac dibuixada pel nostre consoci Francesc Daví.

2000.12.06 - Grup prop ermita de St. Marc-6è Pessebre

2000.08.19 - Alta Ruta Cuixà-Guardiola. Puigmal 2.913 m

En els darrers mesos, ja amb els seus 94 anys a l'esquena, acompanyat per la Maria Casajuana i altres castellarencs, encara feia la seva caminadeta setmanal vers el cim del puig de la Creu. Molts matins coincidíem i, després de saludar-nos cofois i alegres, ens aturàvem un moment al costat del camí per a conversar una mica. Avui, el record d'aquelles breus trobades esdevé tintat per un regust ben amarg i melangiós.

Quan cal donar el darrer adéu a algú a qui estimem, resta al nostre entorn una buidor aclaparadora. Els que hem tingut la sort de poder compartir amb ell moments inoblidables trescant amb goig per les "nostres" muntanyes el trobarem molt a faltar.

El Josep Maria ja ha fet el cim. Reposa en pau, amic.

Jaume Torrens

2005.08.10 - Accés al refugi El recer. Balma dels maquis

TORRAS, AMB A, COM LA XOCOLATA

Li agradaven els aspectes lingüístics i terminològics de la muntanya. La dèria toponímica i etimològica de tants indrets propers i llunyans. Una fixació tossuda per ser fidels als mots originals i una originalitat divertida -però poc cridanera- per batejar allò que encara no tenia nom. La preocupació per un bé comú que transita més enllà de nosaltres. Li agradaven també els números. Els seus han estat tan extraordinaris en tants àmbits que va poder triar aquells que li agradaven més per poder fer les seves llistes tant personalíssimes. Li agradaven els números singulars més que els rodons. Els capicua per sobre dels altres.

Un dia em va dir que li faria gràcia fer la darrera escalada a la roca de l'Esquirol. Aquí havia fet la primera escalada i aquí li feia il·lusió acomiadar-se'n. M'ho va explicar però no va gosar demanar-m'ho. A mi em feia il·lusió acompanyar-li però no les tenia totes, aleshores ja tenia 87 anys i veritablement s'hi veia molt poc. Tenia dubtes de si ell en seria capaç i de com solventaríem qualsevol problema. Em vaig imposar dues condicions, una de fàcil i una de difícil. La primera era que volia un altre company per qualsevol eventualitat. L'altra era que volia que es posés talabard per pujar. La roca de l'Esquirol no és gaire difícil però té un franqueig exposat que en cas de caiguda és molt

lleig. El company el vaig trobar de seguida; el bo del Jordi Cerdà s'hi va apuntar amb entusiasme. Fer-li posar el talabard va ser impossible: –mai de la vida! Vaig cedir jo, és clar.

Ell ja sabia que no era pertinent pujar i nosaltres també, però ho vam fer. Més enllà d'allò raonable ens vàrem enfilar dalt. Ens va costar molt. Ens preguntàvem si allò tenia sentit, pujant gairebé a les palpentes. La resposta només la vàrem trobar a dalt. Tots tres vàrem ésser molt feliços. A ell no li recordo cap més escalada amb la mateixa llum als ulls. Havia començat a escalar a l'Esquirol setanta-un anys abans, i aquí acabava –crec sense recança– un capicua vital.

El primer cop que em vaig lligar amb ell va ser el desembre del 1992 per pujar el meu primer pessebre de la Castellassa; fèiem cordada també amb el Quim Castany. Aleshores ambdós eren referents al centre. Sempre més he tingut la sensació de privilegi estant al seu costat, de compartir trossets d'història d'un muntanyenc absolutament singular.

Amb els anys he compartit molts cops corda amb ell. La seva cent cinquantesima Castellassa, amb brindis de xampany a dalt, el dia tristíssim de recuperar coses al canaló de la Baridana, l'última escalada com a cordada amb el Joan Nubiola que va ser un comiat sense dir-s'ho... i moltes anècdotes a la cuina o al pedrís de casa seva.

De totes però, la de la roca de l'Esquirol, és quan una cordada té més sentit que mai. Una última amb la il·lusió d'una primera. I això explica una vida.

Martí Llobet

«JOSEP M. TORRAS, UN MUNTANYENC CASTELLARENC»

Autors: Albert i Òscar Masó Garcia

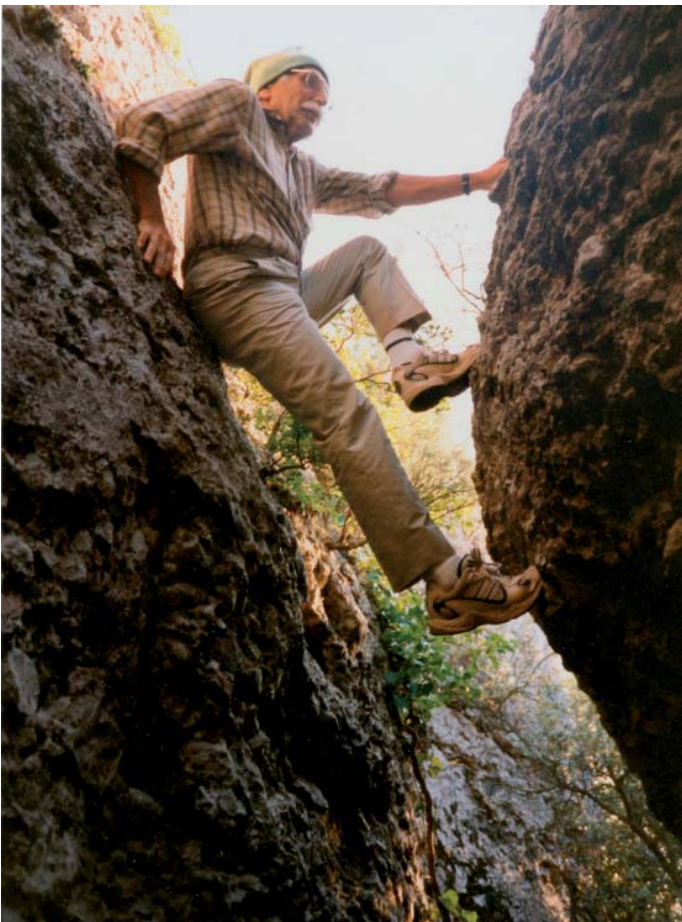
El passat 6 de maig de 2020 ens deixava en Josep M. Torras Homet a l'edat de 94 anys, posant punt i final a una vida intensa i plena que ha deixat una petja inesborrable en el món de la muntanya del nostre país. Serveixi com a digne homenatge a la seva persona la reedició i actualització d'aquest escrit que vàrem publicar al llibre de la XXXVIII Ronda Vallesana de l'any 2017

Fa relativament poc temps que a Catalunya es practica de forma oficial l'excursionisme i les activitats que se'n deriven (escalada, espeleologia, etc.). Què són aproximadament 144 anys en la història d'un poble o d'una civilització? Poc, molt poc, però alhora molt, molt moviment social, molts projectes, moltes il·lusions, molts quilòmetres recorreguts a peu, grim pant, esquiant, rapelant... i molts personatges cabdals en l'evolució i l'esdevenir d'unes activitats que, per a uns quants, són més que una simple pràctica d'esport útil per a enfortir el físic o vantar-se de les

gestes conquerides i dels rècords destrossats. Aquests muntanyencs, pioners o revolucionaris que han marcat una o diverses èpoques, han deixat una petja inesborrable bé pels seus textos descriptius, per les seves exploracions, per la gosadia de les seves ascensions, per tenir i donar un punt de vista diferent a l'establert, per practicar moltes de les diferents activitats muntanyenques, per tenir sempre il·lusió i objectius a assolir, o bé per tots aquests trets característics junts. Aquest darrer cas, singular i poc comú, es plasma en la figura d'en Josep Maria Torras Homet, un muntanyenc polifacètic i pioner en el món de l'espeleologia i l'escalada catalanes que gaudeix d'un merescut reconeixement. Fa més de vint-i-cinc anys que els autors d'aquestes línies vàrem conèixer personalment en Torras (que és així com tothom l'anomena), i hem pogut compartir amb ell nombroses excursions i escalades. Us podem assegurar que si es volgués descriure acuradament tot el que ha fet al llarg de la seva vida en termes muntanyencs, caldria omplir un parell de llibres ben gruixuts. Permeteu-nos sintetitzar la seva activitat i fer-vos almenys cinc cèntims de la seva singular experiència vital.

LA CRIDA PRIMERENCA DE LA MUNTANYA I L'ESPELEOLOGIA

Nascut a Barcelona l'any 1926 però establert des de ben petit a la seva casa pairal de Castellar del Vallès, en Torras va començar a voltar pel massís de Sant Llorenç del Munt i les seves muntanyes veïnes des de ben jove i acompanyat per familiars i coneguts de Castellar, tot recorrent camins amb ànsies d'explorar i conèixer món. En aquelles primeres passes excursionistes, en Torras va començar a desenvolupar una afició tan simple com contundent, que assentà de forma definiti-

Josep M. Torras escalant la xemeneia de les Fitxes de Dòmino a Sant Llorenç del Munt l'any 1998. Autor: Òscar Masó Garcia.

Avenç de l'esquerrà J.M.Torras (esquerra) i Lamarca foto 1954

va amb el pas dels anys i que es resumeix en quatre paraules: «anar a la muntanya», ja sigui per caminar, escalar, baixar avençs, esquiar... el cas era i encara és tenir contacte amb la muntanya, amb el medi natural. És un concepte ben senzill. Aquesta simplicitat i claredat d'idees són inherents al tarannà d'en Torras i l'han dotat d'un sentit pràctic i positiu a l'hora de fer muntanya.

Al llarg de la seva vida ha estat afiliat principalment al CADE (Centre Acadèmic d'Escalada) del CEC (Centre Excursionista de Catalunya), al CMB (Club Muntanyenc Barcelonès), i a la SEAC (Secció Excursionista de l'Ateneu Castellarenc), que actualment és el Centre Excursionista de Castellar del Vallès.

Als anys 1940 s'aficiona seriosament a l'espeleologia i s'hi especialitza, participant en les primeres exploracions de cavitats importants com l'avenc de l'Esquerrà al Garraf, fins arribar a formar part d'una expedició a Indonèsia organitzada pel GES del CMB per fer topografies de noves cavitats quilomètriques a l'illa de Sumatra, com la del Gunung Seribú de més de 5 km. de riu subterrani. En aquest àmbit de l'espeleologia va conèixer la seva esposa, l'Anna Maria Pallejà, que

formava part del Club Muntanyenc de Terrassa. Ella l'ha acompanyat en nombroses activitats d'espeleologia i d'escalada, sovint pioneres. També fent espeleologia amb el CMB va coincidir amb el reconegut alpinista català Josep Manuel Anglada. A l'Enciclopèdia de l'Excursionisme Català va redactar l'apartat d'espeleologia, un veritable tractat enciclopèdic en la matèria.

ACTIVITATS ALPINÍSTIQUES INSÒLITES

Paral·lelament, l'any 1945 es va calçar els seus primers esquís, de fusta i molt arcaics, i a partir de llavors es va engrescar a fer ascensions hivernals a nombrosos cims pirenaics com el Puigmal i, sobretot, l'Aneto, el qual ha ascendit 19 cops amb esquís. També ha estat un especialista en ascendir tresmils del Pirineu. L'any 2008 va coronar ni més ni menys que el seu tresmil número 400, ascendint la Gran Faixa amb 82 anys d'edat. Per si no n'hi havia prou, cal dir que també ha completat tots els tresmils de la Península Ibèrica i de les illes Canàries, destacant que als Pirineus ha ascendit 42 cops l'Aneto i 19 vegades la Pica d'Estats.

JM Torras a la cova de la Sensada (Sta. Maria de Miralles)

En la vella dels emprius 1956 (col·lecció J. M. Torras)

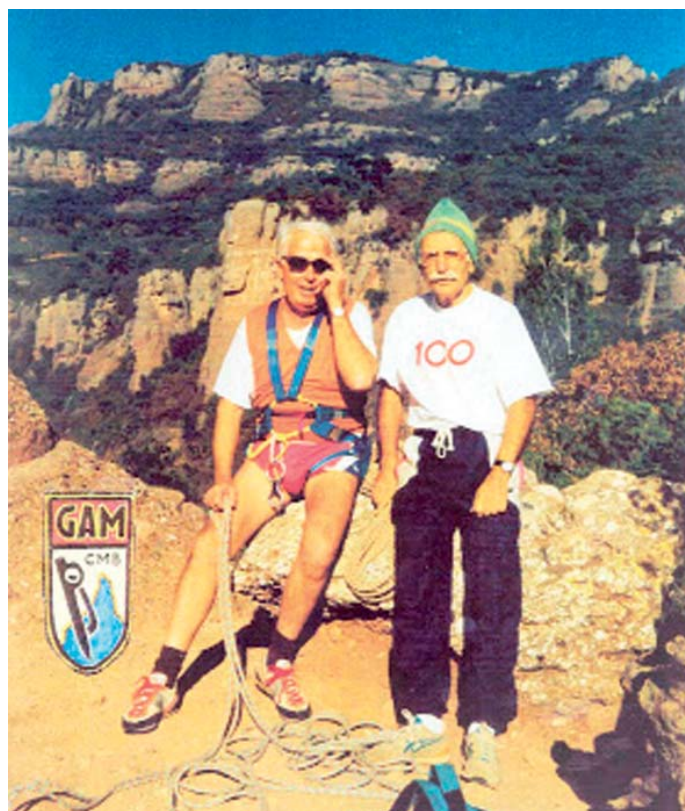
Un altre interès per a en Torras han estat els sostres regionals (els cims més alts de cada regió), de forma que al llarg de la seva vida ha trepitjat els 41 sostres de les comarques catalanes i els 50 sostres de les províncies de l'estat espanyol. A més, també ha ascendit cims mítics dels Alps com el Mont Blanc, el Mont Rosa, el Breithorn i el Gran Paradiso, ha visitat també la cordillera africana del Gran Atlas i ha fet muntanya a Austràlia. Però la seva activitat d'altitud no s'atura: l'any 2011, als 85 anys d'edat, va ascendir els quatre cims de més de 2.900 m de la Cerdanya, mentre que l'agost de 2012, amb 86 anys, va pujar el Puigmal, ascensió que els qui subscriuen aquest text vam poder compartir amb molt de goig. Ho va tornar a repetir els anys 2013 i 2014, essent fidel al vell adagi que ell mateix sovint parafraseja: «qui Puigmal passa, any empeny!».

DOCTORAT EN L'ESCALADA D'AGULLES I XEMENEIES

Una altra faceta en la qual ha excel·lit amb escreix el nostre personatge és amb l'escalada a l'estil més pur i clàssic. Sempre ha escalat tal i

com ho va fer en els seus inicis als anys 1940: sense casc ni baudrier, lligant-se la corda a la cintura amb un nus doble de bolina i, sovint, sense peus de gat. Fidel a la seva filosofia, en Torras ha emprat el mínim d'artificis possibles quan ha anat a escalar, i ha prioritzat el respecte màxim a la roca i la descoberta del camí més natural a l'hora de traçar nous itineraris verticals per ascendir agulles o parets.

Als anys 50 del segle passat es va especialitzar en l'exploració i l'escalada d'impressionants xemeneies fins aleshores mai ascendides, sobretot a Montserrat, anant normalment acompanyat per en Joan Nubiola Callís, el seu inseparable company de cordada durant 57 anys. Amb ell va formar la fructífera «Cordada Centenària», adoptant el lema bàsic d'«arrampicare divertendosi», és a dir, escalar divertint-se en italià. Ells dos són reconeguts arreu per haver recorregut per primer cop diverses xemeneies espectaculars i contundentment lògiques de la muntanya de Montserrat, conegudes com a «Torras-Nubiola» i obertes a diverses parets i agulles com la Figuereta, el Serrat del Moro o el Plec de Llibre Superior. Són també destacables les xemeneies «T-N» i «N-T» a

La cordada centenària Torras-Nubiola

Una cordada inseparable i ben compenetrada: el Martí Llobet i el Torras fixant el pessebre de la Castellassa l'any 2006. Autor: Òscar Masó Garcia

la Paret NO de Sant Jeroni, convertides en grans clàssiques que avui en dia encara són tot un referent montserratí. Cal afegir més superbes xemeneies obertes en altres massissos com la "Torras-Nubiola" al cingle de Cogul, a la serra de Busa (1951), i la via «Rèquiem Pere Pallejà» a Sant Llorenç del Munt. L'última xemeneia oberta per en Torras és la batejada com a «MTM» a la serra de l'Obac (2011).

L'any 1949 en Torras i Nubiola protagonitzaren un fet polèmic destacable arran de fer la tercera repetició de la temuda via Haus-Estrems de la Mòmia, a Montserrat. Resulta que varen penjar-hi una gran bandera catalana i varen ser denunciats per aquest fet, essent expulsats de la Federació per un període de 2 anys. Allò no va aturar pas la seva activitat i a partir de llavors començaren a signar en els llibres de registre dels cims com a "Hijos Predilectos del Sr. Pellicer", en al·lusió al president de la Delegació Catalana de la Federació Espanyola de Muntanya, de la qual varen ser expulsats, tot i que també era una frase d'un fabricant d'armilles d'escalada. Cansada d'aquells escrits, la Federació els va readmetre amb la condició que deixessin d'escriure aquella frase, però el que van fer va ser passar a signar com a: "Ex-Hijos Predilectos del Sr. Pellicer"...

En Torras també ha descobert, batejat i ascendit per primer cop dotzenes d'agulles a Montserrat, obrint-hi vies noves sovint exposades i amb molt

poc material, acompanyat sovint d'en Joan Nubiola, com per exemple l'Ag. dels Naps de Dalt, l'ag. de la Tempestat, el Faraó, el Dàtil, el Frare de Baix del Clot de la Mònica, la xemeneia del Sabre, el Tub de la Patata, l'Esquelet (sol), etc... També ha estès aquesta activitat a Sant Llorenç del Munt i altres massissos, i ha escalat també a Riglos (3ª al Puro amb Joan Nubiola), als Pirineus, als Alps, Dolomites, Calanques, Àustria, etc. És cofundador de l'històric Grup Cavall Bernat junt amb en Joan Nubiola i l'històric muntanyenc Josep Barberà i Suqué, amb qui va tenir una estreta relació.

L'ACTIVITAT A SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC

Josep M. Torras va començar a fer les primeres caminades en plena postguerra, època en què les possibilitats de viatjar lluny eren molt limitades. Per tant, es va dedicar a conèixer el que tenia més a prop de la seva casa pairal de Castellar del Vallès: el massís de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Als 14 o 15 anys va sortir amb el seu oncle Jaume Homet, que era caçador, a les Guineuques, sota la Castellassa del Dalmau, i ben aviat

Josep M. Torras escalant el tram vertical de la Torre a la Castellassa de can Torras l'any 2009, a l'edat de 83 anys. Autor: Òscar Masó Garcia.

Òscar i Albert, autors de l'article, junt amb Josep M. Torras dalt d'un turó amb la immancable fita (S.L.Munt), l'any 2012. Autor: Òscar Masó Garcia.

va començar a fer les primeres grimpades sense corda i de forma autodidacta a indrets com el Roc Colom, l'Esvessada o la Gran Diagonal. El 22 de novembre de 1942 va efectuar la primera escalada "seriosa" a la roca de l'Esquirol tot utilitzant una precària corda de persiana. Llavors ell tenia 16 anys i hi pujà amb els seus companys Joan Caballé i Joan Vila. A l'hora de baixar es van trobar que no sabien com fer-ho, i van haver de demanar ajut. Afortunadament, dos destacats escaladors sabadellencs de l'època, en Josep Alaix i en Jaume Camarasa, passaven per allà i els escoltaren. Amb una revolada van pujar fins on es trobaven el Torras i els seus amics i els ensenyaren a baixar fent ràpel a l'estil d'aleshores, que era el Dülfer. En aquesta maniobra el Torras va patir un ensurt que per sort no va tenir conseqüències greus. Resulta que es va passar pel cos un sol cap de corda en comptes dels dos que pertocaven, però es va adonar que no es trobava prou subjectat i va poder rectificar a temps. Si s'hi hagués repenjat, hauria anat a parar a terra de cop, degut a que l'altre cap estava solt i no estava lligat enlloc.

Poc temps després, continuà fent més escalades (com el Cavall Bernat o Burret) i l'any 1944 assistí a un curset d'escalada organitzat pel CADE al Sot del Bac, tenint com a monitor ni més ni menys que el llegendari Jordi Panyella "Pany". A partir d'aquest aprenentatge, el Torras va escalar ro-

ques més difícils com la Cova del Drac però sempre com a segon de corda, fins que finalment el dia 28 de gener de 1945 va fer la seva primera escalada com a cap de corda, en concret a la Castellassa de can Torras i assegurat precàriament per Josep Maria Esteve.

Al llarg de la seva trajectòria escalatòria, el Torras ha visitat molt sovint el massís de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, realitzant primeres ascensions a roques inèdites i complicades com les dels Tres Pepets, la Vella dels Emprius, el Sentinella de Matarrodona, el Turó del Boc, el Fus des de sota, el Gendarme de la Font de la Pola, el Gat Mesquer, el Bec, etc. A més, ha ascendit 105 vegades el Cavall Bernat i 156 cops la Castellassa de can Torras, la seva roca preferida, pujant-la sovint per participar en la festa del pessebre dels castellarencs, darrerament formant una cordada eficient i molt ben compenetrada amb el Martí Llobet, excel·lent escalador castellarenc. També l'ha escalada en diverses ocasions sense utilitzar la corda per ascendir la canal de la Matalonga i davallar per la via "X".

Apart d'escalar les agulles per les rutes conegudes, en Torras també hi ha obert nombrosos itineraris d'escalada, sovint amb en Joan Nubiola. Algunes de les vies més importants les ha obert a roques com la Cova del Drac, el Mugró sol i sense corda!), el Turó de les Nou Cabres, el Puro dels Emprius, la Guaitanda de les Guineueres. També n'ha obert a cingleres com l'Àresta del Conveni o el cingle de la Trona, on hi va obrir l'abans esmentada via "Rèquiem Pere Pallejà" amb Nubiola l'any 1979. Es tracta d'una insòlita xemeneia que al cap de poc va patir una cataclísmica ensulsiada que en va esborrar la meitat del recorregut.

La divertida signatura de Josep M. Torras, que hom pot trobar en els llibres de registre dels cims de les agulles.

2012.04.27 - MTM foto - Conxita Garcia. Via Maso-Torras-Masó

ESCALADES MÉS ENLLÀ DELS 80 ANYS

El fet d'arribar a octogenari no va frenar per res la dèria de Josep M. Torras de seguir actiu en l'escalada, a l'igual que ha fet l'Agustí Ventura, un altre pioner, que s'ha mantingut en actiu més enllà d'aquesta edat. L'any 2009, a l'edat de 83 anys, el Torras va ascendir la Castellassa per anar a recollir el 43è pessebre, i l'any 2011 va obrir, als 85 anys, una nova via a la serra de l'Obac en companyia dels que signem les presents ratlles. Es tracta de la Xemeneia "MTM", que ja hem citat abans, batejada així pel Torras perquè representa els cognoms dels aperturistes: Masó-Torras-Masó, tot emulant les mítiques vies T-N i N-T que ell va obrir a Montserrat junt amb en Nubiola. No cal dir que va ser tot un privilegi poder formar part de l'obertura d'aquesta nova via en companyia de tan il·lustre company.

L'any següent vam tenir el goig d'ascendir tots plegats dues roques de Sant Llorenç del Munt i l'Obac com són el Paller de Tot l'Any i l'esquerpa roca del Fortí, mentre que l'any 2013 vam assolir junts el rabassut Paller de les Fogueroses, gaudint de la vitalitat d'un "jove" Josep M. Torras de 87 anys.

La darrera escalada que es té notícia del nostre amic Torras la va efectuar en un lloc molt especial per a ell: l'Esquirol, allà on va realitzar la seva primera escalada "seriosa" en el ja llunyà 1942. Dit i fet, 72 anys després va poder tancar el cercle tornant al mateix cim l'any 2014 i amb l'edat

de 88 anys, acompanyat d'en Martí Llobet i Jordi Cerdà, que foren participants privilegiats d'una ascensió entranyable i emotiva.

MARXES, CURSES I... MARATONS!

Com qui no vol la cosa, als anys 80 del segle passat en Torras va començar a participar en curses d'atletisme, passant després a fer mitges maratons i finalment maratons, fins al punt d'arribar a fer més de 40 proves de 100 km o més, convertint-se en un veritable expert de llargs recorreguts i sovint acompanyat de la seva esposa. Aquesta afició el va dur l'any 2000 a anar del monestir de Ripoll al de Poblet recorrent 179 kilòmetres!

La darrera maratón que va realitzar va ser la de Boston, l'any 2004, i actualment continua aficionat a les caminades, ja que participa en nombroses curses i marxes de menor recorregut.

A més, en Torras ha fet nou itineraris del Camí de Sant Jaume i ha estat president de la Penya 100 KM. D. CATALAN.

I COM S'HO HA FET PER HAVER ARRIBAT TAN ACTIU MÉS ENLLÀ DELS 90 ANYS?

Primer de tot, penseu que estem parlant d'un excursionista, espeleòleg, escalador, alpinista, maratonista i atleta. És a dir: una persona imparable que s'ha mantingut en bona forma i que també ha cuidat molt l'alimentació (ha estat un enamorat de la fruita).

2012.04.27 - Local del CEC a la presentació de la via MTM. Imatge de Conxita Garcia

Apart d'això, una altra qualitat d'en Torras ha estat el seu caràcter amè, divertit, irònic i observador, que ha fet que conviure amb ell hagi esdevingut tota una experiència. A més, ha gaudit sempre d'una memòria envejable i com a bon coneixedor de la llengua catalana ha fet de corrector voluntari de revistes, butlletins i articles. No ens hem d'estranyar, doncs, que un personatge com en Torras tingui una agulla dedicada amb el seu nom a Montserrat, una altra a Sant Llorenç del Munt i una via d'escalada dedicada a ell en la seva roca més estimada: la Castellassa de can Torras. L'any 2006 la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) va distingir a ell i al seu company Joan Nubiola per la seva trajectòria esportiva, i en el mes de novembre de 2019 la mateixa FEEC el va condecorar amb la insígnia d'or, fent honor al seu excepcional currículum muntanyenc, molt sàbiament descrit de la mà del Martí Llobet en el comunicat que el Centre Excursionista de Castellar va enviar a la federació com a candidatura d'aquest reconeixement. Val la pena llegir aquest escrit, reproduït al Butlletí número 603 del C.E.Castellar (desembre de 2019).

A nivell local, el grup de la pedra seca de Castellar ha dedicat a en Torras i a la seva dona Anna Maria Pallejà una barraca restaurada, i a la seu del Centre Excursionista de Castellar podem trobar el rocòdrom batejar com a Josep Maria Torras Homet, on ell mateix ha anat a fer "boulder"!

A més a més, l'any 2016 va sortir a la llum la pel·lícula NTB (Nubiola-Torras-Barberà), produïda per Estimball Films i que narra la història d'aquests tres destacats muntanyencs així com les aventures i anècdotes de la mítica Cordada Centenària "Torras-Nubiola". Ha participat també en el film Pioners, de la mateixa productora (2014) i al documental la Roca del Pastor, de Dani Sagrera i Raül Esteve (2018).

Deixant de banda els registres enlluernadors, cal dir que la cosa que més ens ha meravellat de l'amic Torras ha estat la seva inherent i eterna capacitat d'encomanar energia i vitalitat a tothom, fins i tot a persones que som molt més joves que ell!

Cim del Puigmal any 2014

BIBLIOGRAFIA I AGRAÏMENTS

Aproximació biogràfica d'en Josep M. Torras Homet, muntanyenc històric, pioner i polifacètic. Revista Mai Enrera (Club Excursionista de Gràcia), nº457, any 2013. Albert i Òscar Masó Garcia.

Una escalada emotiva a la roca de l'Esquirol. Butlletí del Centre Excursionista de Castellar del Vallès, nº547, novembre 2014. Josep M. Torras i Jordi Cerdà.

Descobrint la Castellassa de can Torras i els seus voltants. Ed. Farell Editors, 2008. Òscar Masó Garcia.

La Castellassa de can Torras. Història, tradició i llegenda. Ed. Farell Editors, 2010. Òscar Masó Garcia.

Entrevista a J.M. Torras i Joan Nubiola. Revista Vèrtex, nº216, Gener-febrer-2008. Josep Fatjó.

Josep M. Torras, un muntanyenc castellarenc. Llibre de la XXXVIII Ronda Vallesana. Ed. UES. 2017. Albert i Òscar Masó Garcia.

Josep Maria Torras rep l'ensenya d'or de la Federació d'Entitats Excursionistes. Butlletí del Centre Excursionista de Castellar del Vallès, nº603, desembre 2019. Rafel Serra i Martí Llobet.

Dades aportades per Josep M. Torras Homet i Anna Maria Pallejà, a qui agraïm especialment la seva col·laboració desinteressada.

General

JOSEP M. TORRAS: REFERENT INIMITABLE, REFERENT INSUBSTITUÏBLE

L'amic Jaume Torrens m'ha fet arribar un missatge en el qual em fa saber que Josep Maria Torras ha traspasat aquest matí. Són moltes les persones que poden parlar (i de fet, estic segur en parlaran) del finat amb molta més propietat que no pas jo. De ben segur que aquesta relativa llunyania emocional és la que ara em permet expressar-me amb la màxima objectivitat. En Torras era una persona que no et deixava indiferent. Recordo amb moltíssima nostàlgia el plaer que arribàvem a sentir aquells marrecs que aleshores érem, quan escoltàvem absorts les seves múltiples aventures vitals. Facècies desenvolupades dins d'un context i un entorn de mediocritat ambiental en què passaven ben poques coses "transcendents". Per naturalesa, sóc de les

1996.12.15 - 31è. Pessebre de la Castellassa de can Torras Grup d'escaladors

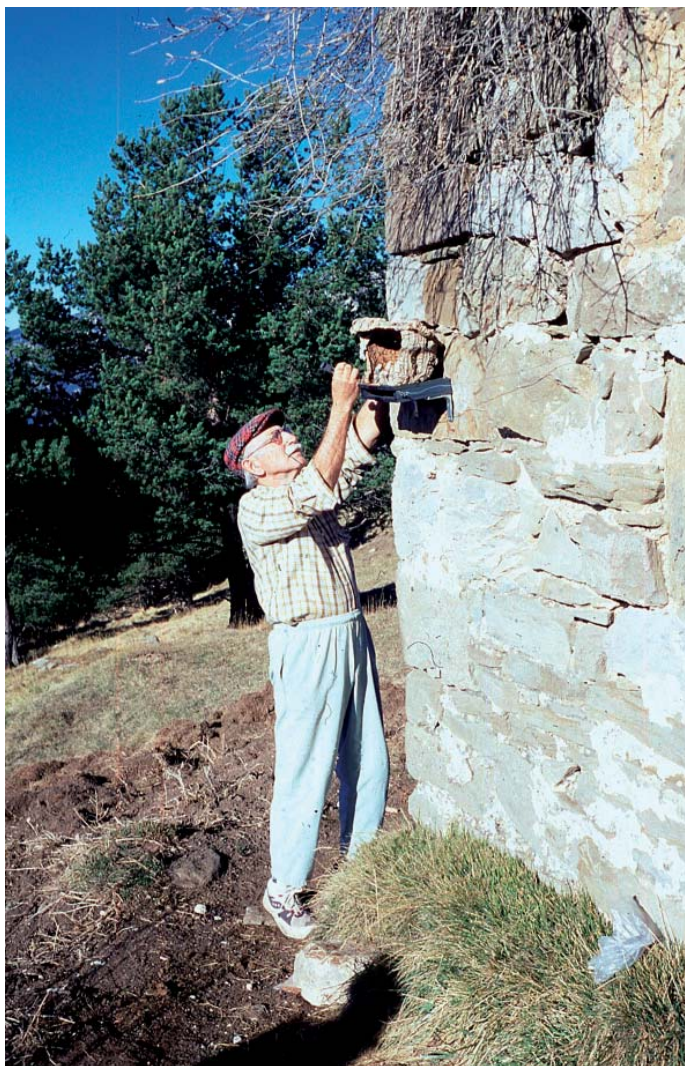
persones que defenso que, per damunt de tota altra consideració, cal sempre escoltar aquells que tenen coses interessants a explicar i, el Josep Maria, estava dins d'aquest grup. Per algú com jo que, anar a Vilanova o Sitges a ficar el cul en remull esdevenia tota una novetat, que de la mà del Torras, pogués endinsar-me als ventres de la terra a la Cova del Manel o que arribés a pujar a la Castellassa (malgrat que fos amb la mala tècnica d'ajudar-me dels genolls) fou tota una odissea de les que s'expliquen als néts. Recordo, aquell home escardalenc que era tot muscle, desplaçar-se pels camins tortuosos de la muntanya amb un R-8 de rodes tunejades. Un vehicle fet a mida i que, a dia d'avui seria totalment impensable que superés el primer Déu-vos-guard de qualsevol ITV.

Fa molts anys, amb un amic de Castellar, en Jordi Cadafalch, vam anar a passar uns dies a casa d'uns familiars, a Pinell de Brai. Cap dels dos teníem encara el carnet de conduir. El cas és que no sé encara ben bé com, vam anar a espetegar a Pradell de la Teixeta al Priorat... i sabeu a qui em trobo darrera la barra de l'únic bar del poble servint cafès? Al Torras i la seva muller, l'Anna Maria! En un lloc perdut de la nostra geografia, un indret en què Nostre Senyor va perdre l'espardeya... i vés per on, allí em trobo el Josep Maria, fent de cambrer!

Penso, des de l'íntima convicció de no equivo-

1989.12.17 - XXIV Pessebre de la Castellassa de can Torras. Quim Castany, Josep M.Torras i Jaume Sors

1997.12.07 - Posant el III Pessebre de Sant Marc de Brocà

car-me que avui el nostre país ha perdut un altre referent. Els homes que passen per aquí fent molt soroll, potser arriben a tenir el premi de quedar immortalitzats en donar nomenclàtor a un carrer, una avinguda o una plaça. Aquest reconeix-

2001.09.02 - Cim del Gran Encantat 2.738 m. Pallars Sobirà

2008.06.08 - Mas Soler XVIII Cicle Sau-Collsacabra

ment al Josep Maria Torras no li cal: ja té la feina avançada. No cal perdre de vista que són incomputables la infinitat de vies d'escalada i de cartografies espeleològiques que porten el seu nom i el dels seus inseparables companys de cordada. Més enllà de tota altra cosa però, l'anclatge petri més segur que haurà assolit en el decurs de la seu generós pas per la vida, es mantindrà perenne en el cor de tots aquells que l'han tractat i conegut. N'estic molt segur que és així.

Víctor Valls Clotet, 6 de maig de 2020

1996.12.15 - 31è. Pessebre de la Castellassa

US DEIXEM DIFERENTS ENLLAÇOS DE PUBLICACIONS EN RECORD DEL JOSEP MARIA TORRAS QUE HAN SORTIT A DIFERENTS MITJANS:

A l'Actual:

https://www.lactual.cat/temes/esports-videos/josep-maria-torras-muntanyenc-10-vides_44008_102.html

https://www.lactual.cat/opinio/breu-record-josep-maria-torras_44021_102.html

Article de l'Albert Masó Garcia, Martí Llobet Baró i Òscar Masó Garcia a la revista Desnivel

<https://www.desnivel.com/escalada-roca/escaladores/adios-a-josep-maria-torras-pionero-de-la-escalada-y-la-espeleologia-catalanas/>

Article de Bedrnat Salvà al Punt Avui

<http://www.elpuntavui.cat/article/29-necrologiques/1787015-josep-maria-torras-alpinista-i-ultrafondista.html>

Block de Jordi López Camps

<http://jordilopezcamps.blogspot.com/2020/05/josep-maria-torras-homet.html>

Antonio Garcia Picazo al Facebook

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2536155833151132&set=a.305016566265081&type=3&eid=ARBlf-2KeoOjkygSiWY8hzSswy_A38qWisxVsO6QCbGtZFkJbp5idpKCxDkp8sjwv4sslqRaepiFamBr

**Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya**
Federació Catalana d'Alpinisme i Escalada

Rafael Serra Llanas
President C.E. de Castellar
Carrer de Colom, s/n,
08002 Castellar del Vallès
Vallès Occidental - Barcelona

Benvolgut President,

Havent tingut coneixement de la trista notícia del traspàs del vostre soci en Josep Maria Torras Homet; en nom propi i de tota la Junta Directiva de la Federació, vull expressar el nostre condol en aquests moments que sempre són especialment difícils.

Volem enviar tot el nostre suport a familiars, amics i als companys del Centre Excursionista de Castellar que han estat al teu costat i que han compartit amb ell moltes sortides i xerrades.

Som conscients del que significa perdre algú que estimes en una situació tant complicada com la que ens trobem ara. I més, quan l'has conegut personalment i has compartit alguna matinal d'escalada al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt, encara en la ment la última vegada que van coincidir amb motiu de la festa de la FEEC, a on va rebre el màxim reconeixement de l'excursionisme català, l'ensenyà d'or.

Tanmateix quedem a la vostra disposició per oferir-vos tot el suport necessari que pugueu requerir en aquestes circumstàncies.

Rep una forta abraçada,

MERINO
URBANO
JORDI -

Firmado
digitalmente por
MERINO URBANO
JORDI -

21:46:35 +02'00'

Jordi Merino i Urbano
President

Barcelona, a 7 de maig de 2020

Pedra Seca

Dijous, 14 de maig de 2020

«Con las lluvias de abril y el sol de mayo...»

El superb entestament de l'ésser humà mai podrà imposar-se per sobre de la persistent i sàvia Natura. Les religions semítiques han fet creure a l'espècie humana que tota la vida que es mou al seu voltat està al seu servei, fent-los oblidar que

ells també en formen part i es troben sotmesos als cicles vitals que imposa la Natura.

La soca de l'alzina de la barraca del Xullo és un exemple viu d'aquest principi. Con la lluvias de abril y el sol de mayo, algunas hojas verdes le han salido al tronco centenari de l'alzina que guita els camins propers.

El cronista ja va manifestar la seva opinió, que era la de deixar la soca on està plantada i, si es produïa, gaudir del seu reeiximent davant l'adversitat. Continua creient que aquest ésser viu s'ha fet creditor d'una nova oportunitat dins de l'oxímoron de la nova normalitat. Cal observar que, davant de l'assetjament continu i contundent del virus humà, l'alzina es revifa sense necessitat d'UCIS ni d'entubament. És el triomf de la vida per si mateixa.

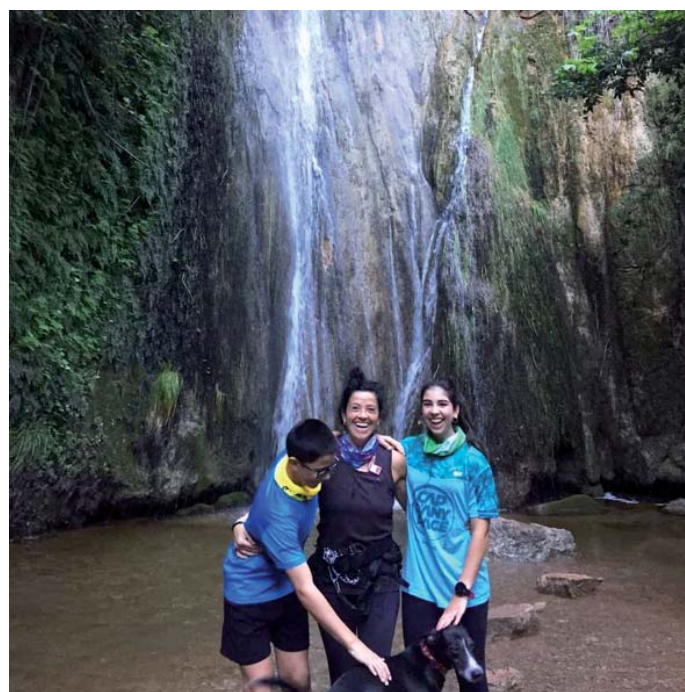
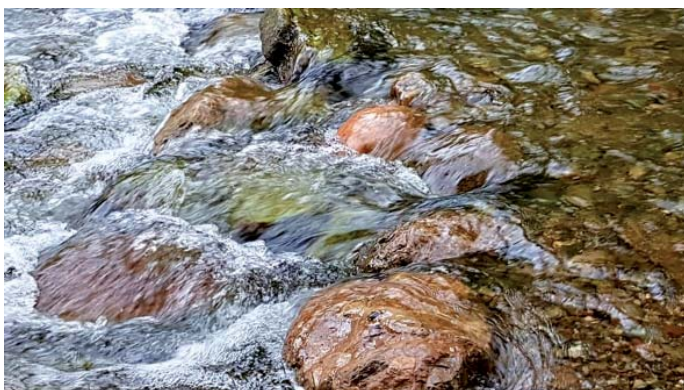
PRIMERES SORTIDES POSTCONFINAMENT

La crisi pandèmica comença a remetre i les primeres sortides a la muntanya, després de més de 60 dies tancats a casa, han estat molt especials. Aquí teniu algunes de les fotografies compartides.

FEDERA'T

#sentlamuntanya #100feec

Refugis

Fins a un 50% de descompte per pernoctar als refugis.

Avantatges

Descomptes per a federats a més de 400 establiments.

Revista Vèrtex

Revista gratuïta a partir de la llicència B.

Tarifa Familiar

Tarifa familiar amb descomptes.

Assegurança

Assegurança d'accident i responsabilitat civil.

Competició

Assegurança mèdica inclosa en les inscripcions.

Defensa

Servei del defensor del Federat.

SMS Gratuït

SMS gratuït en cas d'accident amb el número d'expedient.

Muntanya Plus

Millora les cobertures de la teva assegurança.

Formació

Fins a un 20% de descompte en cursos d'activitats de muntanya.

Assistència Accidents

Cobertura en rescat i assistència sanitària de caràcter urgent.

Número Especial

Comunicació d'accidents per a persones amb deficiències auditives.

Foto: Pedraforca 1929 J. Ballbé - ACE Mataró

www.feec.cat/llicencies

Si vols federar-te, tens una entitat a prop teu

Puigverd Assessors

**Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya**
Federació Catalana d'Alpinisme i Escalada

www.feec.org

Ajuntament de
Castellar del Vallès

Butlletí

CENTRE EXCURSIONISTA DE CASTELLAR

<http://centrexcursionista.entitatscastellar.cat>

<http://cecastellar.cat>

<http://www.facebook.com/ceccastellar>

Colom, s/n - Telèfon 93 714 73 05 - Castellar del Vallès 08211 BCN

e-mail: cecastellar@gmail.com